

ПРОБЛЕМА УЗАГАЛЬНЕННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНКИ ТА ЗАСОБІВ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

Процеси європейської інтеграції охоплюють дедалі більше сфер життєдіяльності, включно вищу освіту. Україна здійснює модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог. Запровадження системи академічних кредитів (ECTS) згідно з вимогами Болонського процесу розглядається як засіб підвищення мобільності студентів щодо переходу з однієї навчальної програми на іншу. Це є багатоцільовим інструментом міжнародного визнання і швидким засобом перезарахування кредитів вищими навчальними закладами інших країн для українських студентів [1].

Кредитно-модульна система організації навчального процесу – це форма навчання та оцінки отриманих знань, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій та використанні залікових одиниць – залікових кредитів. Підвищення ефективності навчального процесу у вищому навчальному закладі залежить як від структури цього процесу, так і від системи обліку, перевірки та оцінювання навчальних досягнень студентів, що забезпечує систематичне отримання об'єктивної інформації про їхню навчально-практичну діяльність.

Проблема контролю рівня знань завжди була актуальною для педагогіки вищої школи і досліджувалася провідними педагогами та вченими (І. Зварич, В. Зубко, В. Журавель, В. Кравченко, В. Кузнецов, Л. Одерій та ін.). У зв'язку із реформуванням вищої освіти України з переходом на кредитно-модульну систему організації навчального процесу, уведенням 100 бальної системи оцінювання сформованих знань, умінь та навичок студентів, проблема оцінювання успішності студентів за різними видами навчальної діяльності потребує не простого вдосконалення, а інноваційних підходів щодо її вирішення.

Колективом кафедри медичних знань та безпеки життєдіяльності Одеського національного університету імені І. І. Мечникова з 2006 по 2008 рр. проводилася робота з пошуку та вдосконалення системи оцінювання успішності студентів протягом вивчення дисципліни медичного спрямування та циклу дисциплін з безпеки людини. Метою даної статті є узагальнення критеріїв оцінки та засобів діагностики успішності студентів протягом навчання на кафедрі медичних знань та безпеки життєдіяльності.

Визначення рівня навчальних досягнень студента є особливо важливим з огляду на те, що навчальна діяльність у кінцевому підсумку повинна дати людині суму знань, умінь та навичок, які формують його загальний світогляд та професійну компетентність. Позначити ступінь засвоєння знань та сформованості вмінь та навичок можна терміном "успішність". Так, у Великому тлумачному словнику сучасної української мови "успішність" зазначається як наявність успіхів у чомусь, ступінь засвоєння знань, навиків [2].

Успішність по дисциплінам медичного напрямку та з питань безпеки людини нами визначається рівнем сформованості знань, кількістю надбаних практичних умінь та навичок. Задля упорядкування навчальних досягнень студентів нами було виокремлено декілька критеріїв. При цьому бралось до уваги, що:

– критерій у повному розумінні означає те, на що слід рівнятися, з чим звіряти ті або інші досягнення і результати [3, с. 169];

– критерій повинен відповідати явищу, мірилом якого він виступає;

– критерій повинен відображатися числом – одні і ті ж самі фактичні значення різних явищ при використанні критерію повинні давати однакові числові значення обмірних величин;

– критерій повинен бути простим, тобто піддаватися найпростішим способам вимірювання [4].

Задля виявлення рівнів сформованості знань та вмінь студентів з дисциплін, які викладаються нашими викладачами, було виокремлено такі критерії:

– обізнаності як вимір наявності і повноти знань з дисципліни;

– упорядкованості як вимір логічної послідовності, доцільності дій з будь якої дисципліни;

– оперативності як вимір здатності своєчасно приймати рішення в професійній діяльності;

– варіативності як вимір можливості знаходити різні варіанти рішень у ситуаційних завданнях з дисциплін.

При кредитно-модульній системі організації навчального процесу зміст навчальної дисципліни розподіляється на змістові модулі (2-4 за семестр). Цей розподіл подається в робочій навчальній програмі, а також викладачем на початку вивчення дисципліни. Змістовий модуль (розділ, підрозділ) навчальної дисципліни містить окремі модулі (теми) аудиторної та самостійної роботи студента. Кожен змістовий модуль оцінюється окремо.

Одним із важливих засобів підвищення ефективності навчального процесу є створення регулярної, активної, стимулюючої системи навчальної роботи студентів. Ця стимулювальна система проявляється в застосуванні різних видів контролю: поточний, модульний, підсумковий контроль знань.

Поточний контроль здійснюється в ході повсякденної роботи студентів на аудиторних заняттях під час проведення практичних, лабораторних, семінарських занять. Він має за мету перевірити рівень засвоєння матеріалу та підготовки до виконання конкретного завдання. Такий вид контролю стимулює в студентів прагнення до систематичної самостійної роботи, виконання завдань, підвищення інтересу до науки, формування почуття відповідальності.

Модульний контроль передбачає перевірку, оцінку і корекцію засвоєння системних знань, умінь і навичок. У цьому випадку одиницею контролю виступають запитання декількох тем у відповідності до робочої навчальної програми.

Підсумковий контроль знань студентів застосовується для перевірки успішності студентів на окремих завершених етапах навчання і здійснюється у формах семестрового контролю (залік, іспит) [5, с. 11].

Проведення контролю та оцінки знань, умінь і навичок забезпечувалося різноманітними індивідуальними засобами діагностики (рис. 1).

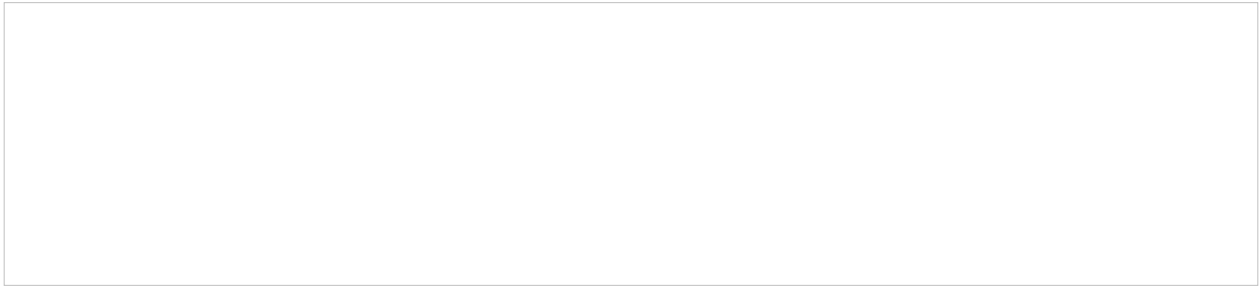
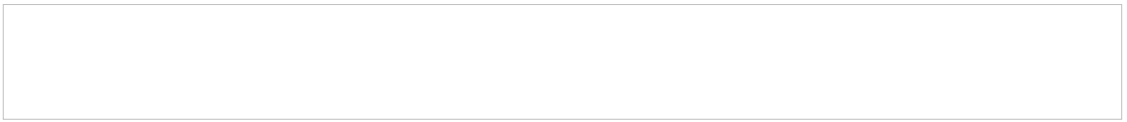

Рис. 1. Засоби діагностики успішності студентів

Відомо, що тести – це система завдань специфічної форми і змісту, які розробляються для оцінки знань студентів за розділами (темами) і курсу взагалі. Система визначається тим, що в тесті підібрані тільки ті завдання, які відображають основний зміст теми, модуля, дисципліни. При складанні тестових завдань (у залежності від типу) викладачі нашої кафедри підтримуються таких вимог: 1) кількість завдань має бути у 2-3 рази більше запланованих тестових карток різних рівнів складності; 2) завдання повинні мати таку форму, щоб їх можна було б використовувати для комп'ютерного програмування.

Тестові завдання на доповнення мають мати вигляд ствердження, або речення, в якому є один або декілька пропусків, які студент повинен заповнити словами, цифрами або умовними позначеннями, наприклад: а). За допомогою зорового аналізатору людина сприймає близько% інформації (91%); б). Для збалансованого харчування людини співвідношення білків, жирів і вуглеводів має бути (1:1:4); в). Найбільшу іонізуючу здатність має- випромінювання (альфа).

Закриті одновибіркові тестові завдання складаються з умови задачі та набору відповідей, де правильною є лише одна, наприклад:

– На скільки ступенів поділяються опіки в залежності від глибини ураження : 1. На два; 2. На три; 3. На чотири; 4. На п'ять (варіант 3).

Для підсумкового контролю підбираються тестові завдання, які потребують від студента більше уваги, зосередженості та вільного володіння матеріалом. До таких відносять відкриті тести на перелік, тестові завдання закритої форми (багатовибіркові та вибірково-впорядкувальні).

Тестові завдання на перелік складаються з питань, які потребують перелік якостей, властивостей або складових частин об'єкта, наприклад:

а) За масштабом існують такі надзвичайні ситуації (об'єктові, місцеві, регіональні, загальнодержавні).

б) Зазначте основні методи оцінки індивідуального ризику... (інженерний, соціальний, модельний, експертний).

Багатовибіркові тестові завдання складаються з умови задачі та набору відповідей, з яких слід вибрати ті і стільки, які студент вважає правильними, наприклад:

а). При ураженні блискавкою необхідно:

1. Прикопати ураженого блискавкою в землю. 2. Нанести перикардіальний удар і приступити до серцево-легеневої реанімації. 3. Покласти холод на голову. 4. Викликати або доручити кому-небудь викликати "Швидку допомогу". 5. Покласти потерпілого долілиць і чекати прибуття лікарів (2,4).

б) Для накладення закрутки при зупинці артеріальної кровотечі можна користуватися:

1. Дротом. 2. Ременем. 3. Краваткою. 4. Мотузкою. 5. Тканиною. 6. Шнурком (2,3,5).

Вибірково-впорядкувальні тестові завдання передбачають умови задачі та перелік відповідей, з яких слід вибрати необхідні і розташувати їх у правильній послідовності, наприклад:

а) При тепловому ударі перша допомога складається з таких дій:

1. Викликати швидку допомогу. 2. Віднести потерпілого у затінок. 3. Покласти його так, щоб голова була нижче тулуба. 4. Дати валідол або корвалол. 5. Укрити. 6. Облити холодною водою. 7. Покласти холод на голову (Правильна відповідь 2, 6, 7, 4, 1).

б) При завалюванні рятувальні роботи слід проводити у такій послідовності:

1. Локалізація та гасіння пожеж. 2. Пошук постраждалих та звільнення їх з-під завалів. 3. Дегазація, дезактивація, дератизація. 4. Надання потерпілим першої медичної допомоги. 5. Санітарна обробка людей. 6. Подача повітря в завалені споруди (Правильна відповідь 1, 2, 6, 4).

Тестування є тільки одним з елементів оцінки досягнень студентів, тому поряд з ним використовуються й інші методи оцінки якості знань. При поточному, модульному та підсумковому контролі крім тестових завдань знання студентів, на нашу думку, доцільно оцінювати і за результатами розв'язання ситуаційних та розрахункових задач, наприклад:

а) У лісі повирубали всі дуплясті дерева, після чого загинули і молоді дерева. Чому загинув ліс? Який взаємозв'язок між цими явищами?

б) Господиня готує обід на кухні, поставила сковороду на вогонь, несподівано задзвонив телефон. Після досить довгої розмови господиня повернулася і виявилось, що олія горить. Як найкраще загасити вогонь? Чого не слід робити?

Задача 1. Визначити термін перебування працівників на радіоактивно забрудненій території, якщо Люди

працюватимуть у кам'яному двоповерховому будинку. Приміщення знаходиться в середині зони Б. Час від вибуху до початку опромінення людей 4 години. Розрахункова доза опромінення людей складає 20Р.

Задача 2. За статистичними даними на підприємствах України було травмовано 47531 людину. Кількість працюючих становить 1/3 від загальної чисельності населення в Україні. Визначте ступінь ризику виробничого травматизму в Україні.

Задача 3. Визначити чи можна безпечно перебувати в приміщенні, якщо в повітрі є хімічні речовини А, Б, В, Г у таких концентраціях:

Речовина	Фактична концентрація мг/м ³	ГДК мг/м ³	Фізіологічна дія на організм людини
А	0,5	1,0	Загальнотоксична, мутагенна.
Б	0,2	0,8	Подразнююча, загальнотоксична.
В	0,3	0,7	Канцерогенна
Г	0,5	0,9	Мутагенна, канцерогенна

Відповіді:

1. Безпечно.
2. Небезпечно за сумарною дією речовин А і Б.
3. Небезпечно за сумарною дією речовин А і Г.
4. Небезпечно за сумарною дією речовин В і Г.
5. Небезпечно за дією навіть однієї з речовин [6, с. 110].

Оцінювання тестування здійснюється таким чином: за одну правильну відповідь виставляється 2 бали, або його еквівалент у залежності від прийнятої системи оцінки знань, за неправильну відповідь 0 балів. Наприклад, якщо тестове завдання для поточного контролю складається з 5-и запитань, то за 5 правильних відповідей студент набирає $2 \times 5 = 10$ балів, при чотирьох – $2 \times 4 = 8$ балів і т.д.

Якщо в одному запитанні студент дав відповідь на 50% від можливого – студент отримує 1 бал. Наприклад: у запитанні про першу допомогу при тепловому ударі (див. вище) правильних відповідей – 5 (2, 6, 7, 4, 1), студент вибирає лише 3 (2, 6, 7). Його оцінка за дане запитання – 1 бал (не повна відповідь). У разі відповіді менш ніж на 50% – студент отримує 0 балів.

У розрахункових задачах при правильно проведеному розрахунку і правильній відповіді студент отримує – 2 бали. У разі правильного розрахунку, правильних логічних дій, але неправильній відповіді – студент отримує 1 бал. У разі невірної відповіді – 0 балів.

Використання модульно-рейтингової оцінки знань студентів дозволяє легко оцінювати досягнення студентів і у випадках, якщо до тестового контролю входить 5 – 10 або будь яка інша кількість тестових запитань. Кількість запитань в одному тестовому завданні для студента встановлюється викладачем самостійно (не менш 10). Загалом сумарна кількість балів за всі види контролю повинна бути 100 (у випадку використання 100-бальної кредитно-модульної системи). Відсоток тестів, серед інших видів контрольних заходів загалом не регламентується, але не може замінити всі інші форми контролю.

Дисципліни, які викладаються на кафедрі медичних знань та безпеки життєдіяльності, передбачають надбання певних практичних навичок. Викладачами кафедри були розроблені критерії для оцінки практичних навичок. Враховуючи той факт, що практичні навички виконуються студентами на муляжі, критеріями оцінки їх виконання був набір правильно виконаних дій.

При наданні першої медичної допомоги ми доводили студентам необхідність керуватися такими принципами: правильність, доцільність, швидкість, продуманість, рішучість, спокій тощо.

До переліку практичних навичок, що склали модульно-рейтингову оцінку, входили: одягання протигазу, застосування аптечки АІ-2, реанімаційні заходи (штучне дихання та непрямий масаж серця), тимчасова зупинка кровотечі, накладання шин при переломах та ін.

Відомо, що серцево-легенева реанімація – це комплекс заходів, які спрямовані на заміну і поновлення порушених при термінальних станах основних життєво важливих функцій організму (кровообігу та дихання), з метою попередження загибелі головного мозку. Основними причинами розвитку термінальних станів, які виникають за межами медичних закладів, є: електротравми, утоплення, порушення прохідності верхніх дихальних шляхів, отруєння чадним газом тощо. Ознаками ефективності серцево-легеневої реанімації на етапі елементарного підтримання життя є: звуження зіниць, поява тонусу повік, виникнення спонтанних рухів гортані, поява спроби до самостійного вдиху, поява пульсу на сонній артерії, покращення кольору шкіри і слизових оболонок, у сприятливому випадку – поновлення кровообігу й дихання [7, с.65].

Тому при проведенні штучного дихання слід:
1. Покласти на тверду поверхню, запрокинути голову, підклавши валик під шию. 2. Очистити порожнину рота. 3. Зафіксувати язик. 4. Затулити ніс при диханні "рот у рот", затулити рот при диханні "рот у ніс". 5. Темп дихання 12-16 разів на хвилину.

При виконанні непрямого масажу серця: 1. Нанести перикардіальний удар. 2. Правильно розташувати руки на тулубі постраждалого. 3. Натискання робити так, щоб грудна клітина стискала на 3-4 см. 4. Темп проведення непрямого масажу серця 50-60 натискань за хвилину. 5. Співвідношення між штучним диханням і непрямим масажем серця на одне вдихання 4-5 натискань на грудину.

Транспортна іммобілізація при переломі, наприклад гомілки, нами передбачала виконання таких дій: 1. Стопу привести у стан тильного згинання. 2. Підкласти під шину на кінцівку тканину. 3. Правильно підібрати шини за типом і розміром. 4. Зафіксувати на шині колінний і гомілковостопний суглоби. 5. Закріпити шину на кінцівці бинтом.

Слід навести, що неправильно накладена шина може призвести до тяжких ускладнень (шок, додаткове зміщення уламків тощо). Весь обсяг допомоги повинен відповідати правилу "тричі обережно" – обережно накласти пов'язку,

обережно накласти транспортну шину, обережно покласти на носі і транспортувати постраждалого [7, с.22]

Наступний практичний навик, якій ми ретельно відпрацьовували і детально обговорювали – надання першої медичної допомоги під час кровотечі.

Для повноцінного захисту населення під час надзвичайних ситуацій необхідні навички не тільки надання першої медичної допомоги, а й індивідуального та медичного захисту [8, -с.278]. Ми оцінювали вміння користуватися фільтрувальним протигазом, як засобом захисту від потрапляння в органи дихання радіоактивних, отруйних речовин, біологічно-небезпечних засобів за такими критеріями.

Найбільш розповсюдженим засобом медичного захисту є аптечка індивідуальна АІ-2, призначена для зниження ступеня ураження сильнодіючими отруйними речовинами, радіоактивними та бактеріологічними чинниками. Для рейтингової оцінки ми вважали за доцільне перевірити вміння студентів користуватися шприц – тьюбиком із знеболюючим препаратом з індивідуальної аптечки АІ-2. Застосування шприц-тубіка контролювалося за певними параметрами:

Оцінку сформованості найбільш важливих, на нашу думку, умінь і практичних навичок ми проводили за розробленою нами бальною системою. Студент отримував картку, в якій за всі дії зроблені правильно при виконанні практичної навички виставлялося 5 балів згідно з розробленими нами критеріями. За кожну неправильну або не зроблену дію знімався 1 бал. Така картка виключає можливість підробки результатів оцінювання зі сторони студентів.

При оцінці письмових творчих аналітичних завдань, рефератів, доповідей, презентацій та усних відповідей зважається на використання основної та додаткової літератури, логіку викладення, зв'язок теорії з практикою, обгрунтовані висновки, орфографічні та стилістичні помилки, акуратність, використання Internet тощо. Відсоток, на який знижується оцінка від максимально можливої при виконанні письмової роботи, вказано в таблиці 1.

Наприкінці вивчення будь якої дисципліни, викладач виставляє кінцеву оцінку студенту, згідно з його успішністю, особистими досягненнями та роботою. Кінцева оцінка виставляється як за національною 4-х та 2 бальною шкалою (зараховано, незараховано), так і за шкалою ECTS.

Таблиця 1

Скидки, що застосовуються при оцінці творчого завдання

Зауваження	% скидки
1. Репродуктивний рівень виконання. Значні помилки. Просто переписаний текст навчального посібника, мережі Internet.	60
2. Значні помилки при аналізі матеріалу. Відсутність висновків.	40
3. Аналіз матеріалу на належному рівні, помилки при формулюванні висновків	20
4. Відсутність посилань на літературні джерела. Список літератури налічує менш 5-ти джерел	30
5. Значні орфографічні та стилістичні помилки	20
6. Орфографічні та стилістичні помилки	10
7. Зменшення об'єму на 1 сторінку	10
8. Неакуратність	10
9. Використання суржику, мовних невідповідностей	10
10. Не відповідає вимогам до оформлення роботи (згідно з методичними вказівками до оформлення)	10 за кожну невідповідність
11. Тема роботи не розкрита, зміст не відповідає темі	40
12. Відсутній зв'язок з дисципліною, яку вивчає студент.	50
13. Невчасно здана робота	10
14. Немає особистих висновків	30

Оцінку "відмінно" (90-100 балів, за шкалою ECTS – "A") студент отримує якщо: володіє глибокими і дійовими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або в науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.

"Дуже добре" (85-89 балів, "B") характеризується тим, що – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обгрунтована.

Для оцінки успішності – "добре" (75-84 бали, "C") – притаманно те, що студент володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки, розрахунки. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.

Студент, який отримав "задовільно" (70-74 бали, "D"), розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. У той час як оцінка "достатньо" (60-69 балів, "E") характеризує студента як такого, що має початковий рівень знань, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.

Оцінка "незадовільно" (35-59 балів, "FX") виставляється в тому разі, якщо студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу не можливе. Студенту дається можливість складання іспиту/ заліку повторно. При кількості балів від 1 до 34 (незадовільна

оцінка, "F") – студент не усвідомлює мету навчального предмета, навчально-пізнавальної діяльності, не орієнтується в поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу неможливе. Студент має пройти обов'язково повторний курс.

Таким чином, важливою умовою ефективної організації навчального процесу, об'єктивізації оцінки успішності студентів, систематизації і активізації їх роботи є поєднання письмових, усних та змішаних форм контролю із застосуванням тестів, задач, творчих завдань, відпрацювання практичних навичок тощо. Використання такої системи оцінювання успішності навчальних досягнень студентів має переваги і для студентів, і для викладачів, і для організації самого навчального процесу у вищому закладі освіти.

Так, робота із використанням різних засобів діагностики успішності орієнтує студентів на активізацію власної навчальної роботи, допомагає робити її систематично, мотивовано, ініціативно, самостійно, творчо і відповідально; це сприяє підвищенню якості підготовки майбутніх фахівців; допомагає уникнути психологічних, емоційних і фізичних перевантажень у ході заліково-екзаменаційної сесії; стимулює підвищення власного загального рейтингу у групі через елементи змагання.

Зазначений нами підхід до оцінювання навчальної роботи студента дає змогу викладачеві реалізувати індивідуальний підхід до кожного студента; стимулює до вдосконалення та оновлення методик викладання дисциплін; дозволяє об'єктивно і точно оцінювати роботу студента за допомогою визначених критеріїв. Для організації навчального процесу ми відзначаємо такі переваги: змінюються взаємовідношення між викладачем і студентами; розкривається сутність і значення самостійної роботи студентів; це призводить до заохочення, відповідальності, конкурентної співпраці між педагогічними працівниками і між студентами.

Запропоновані критерії оцінки та засоби діагностики успішності студентів дозволили нам забезпечити комплексний підхід до оцінювання знань, дали змогу враховувати обсяг, якість засвоєного матеріалу, стимулювали самостійну роботу студентів, активізували їхню пізнавальну діяльність, допомогли проаналізувати навчальний процес у динаміці. Наш досвід такого підходу позитивно вплинув на організацію навчального процесу загалом, а в кінцевому результаті, – на якість підготовки фахівців.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вища освіта України і Болонський процес // Навчальна програма. – Київ-Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В.Гнатюка, 2004. – 18 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Голов. ред. В. Т. Бусел, редактори-лексикографи: В. Т. Бусел, М. Д. Василюк-Дерibas, О. В. Дмитрієв, Г. В. Латник, Г. В. Степенко. - К.: Ірпінь: ВТФ"Перун", 2005. - 1728 с. – <http://www.slovnuk.net/>
3. Бужина І.В. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до формування гуманістичних відносин молодших школярів. – Одеса: ПНЦ АПН України, 2002.- 338 с.
4. Беспалько В.П. Слагаемые педагогических технологий. – М.: Педагогика, 1989. – 190 с.
5. Лузіна М.О., Голуб Г.Г. Система комплексної діагностики знань студентів: Навч. посібн. для викладачів. – К., 2002. – 38 с.
6. Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздій С.П. Безпека життєдіяльності: навчально-контролюючі тести. – К.: Самміт-книга, 2005. – 148 с.
7. Халмуратов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
8. Міценко І.М., Мезенцева О.М. Цивільна оборона: Навч. посібн. – Чернівці: Книги – XXI, 2004. – 404 с.

Подано до редакції 11.02.09

РЕЗЮМЕ

Стаття посвящена проблемі обобщення критериев оценки и способов диагностики успеваемости студентов высших учебных заведений. Авторами приводятся критерии оценки успеваемости, виды контролей, способы диагностики и характеристика уровней успеваемости.

SUMMARY

The article is devoted to the problem of generalization of estimation criteria and methods of diagnosing students' progress at higher educational establishments. The authors suggest some criteria of estimating progress, types of control, and methods of diagnostics and description of progress levels.